

ВИРОБНИЦТВО СУЧАСНОЇ ЗБРОЇ НЕМОЖЛИВЕ БЕЗ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціалізована виставка-презентація науково-технічних розробок і технологій НАН України «Наука – обороні та безпеці держави»

6 грудня 2018 р. в павільйоні «Наука» Національного комплексу «Експоцентр України» відкрилася виставка-презентація науково-технічних розробок і технологій «Наука – обороні та безпеці держави», приурочена до 100-річчя Національної академії наук України.

У рамках ювілейних заходів, присвячених 100-річчю від часу заснування Національної академії наук України, 6–7 грудня 2018 р. в павільйоні «Наука» Національного комплексу «Експоцентр України» проходила спеціалізована виставка-презентація науково-технічних розробок і технологій НАН України «Наука – обороні та безпеці держави». Організаторами заходу були Національна академія наук України, Міністерство оборони України і Державний концерн «Укроборонпром».

Відкрили виставку Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.В. Турчинов та перший віце-президент Національної академії наук України академік НАН України В.П. Горбулін.

Під час свого виступу Олександр Турчинов наголосив, що виробництво сучасної та ефективної зброї неможливе без фундаментальних наукових досліджень. За його словами, впровадження результатів наукових досліджень та інноваційних технологій у виробництво нового озброєння і військової техніки – «це єдиний шлях побудови надійної системи захисту країни та забезпечення армії сучасним озброєнням та військовою технікою». Як зазначив Секретар РНБО України, символічно, що відкриття виставки відбулося напередодні 100-річного ювілею НАН України, який 7 грудня відзначається в Україні на державному рівні, а також збіглося в часі з Днем Збройних

Сил України. «Ця виставка — фактично привітання від науковців нашим славетним воїнам з їхнім професійним святом», — підкреслив Олександр Турчинов.

Виставка стала майданчиком для обговорення питань, пов'язаних з визначенням напрямів розвитку передової військової техніки та її модернізації, озброєння, засобів захисту особового складу, а також проблемних питань щодо впровадження результатів оборонних досліджень. На думку секретаря РНБО України, продемонстровані на виставці розробки українських науковців будуть високо оцінені військовими — «це і принципово нова броня для наших танків та БТРів, і системи протидії ворожим ракетам, і нові маскувальні покриття, які дають змогу залишатися невидимими навіть в інфрачервоному спектрі світла, і багато інших винаходів, які допоможуть зміцнити наш оборонний потенціал».

Перший віце-президент Національної академії наук України академік НАН України В.П. Горбулін у своєму вітальному слові поздоровив усіх науковців зі 100-річчям Академії, а військових — з їх професійним святом Днем Збройних Сил України. Він зазначив, що на виставці представлено результати робіт у галузі інформатики та інформаційної безпеки, матеріалознавства, енергетики, хімії, медицини тощо, виконаних 35 академічними установами за три останні роки в рамках цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави». Зокрема, 50 розробок виконано в інтересах ДК «Укроборонпром»; 10 — Державного космічного агентства України; 12 — Міністерства оборони України та військових шпиталів; 14 проектів здійснено для потреб інших підприємств і організацій ОПК, у тому числі підприємств, які входять до громадської спілки «Ліга оборонних підприємств України».

Крім того, академік В.П. Горбулін привернув увагу присутніх до таких новітніх розробок установ НАН України, як:

- перспективні структури броньованого захисту (Інститут проблем міцності ім. Г.С. Пи-

саренка, Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова, Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона, Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича, Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля, ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут»);

- маскувальні покриття для мінімізації помітності техніки в НВЧ-, ВЧ- і ІЧ-діапазонах (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова, Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка);

- нові технології процесів обробки каналів нарізних стволів для підвищення їх живучості (Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля, Інститут чорної металургії ім. З.І. Некрасова, Інститут прикладної фізики);

- радіолокаційна станція Х-діапазону для виявлення і класифікації рухомих об'єктів (Радіоастрономічний інститут);

- сучасні технології з подовження ресурсу авіаційної і бронетанкової техніки, лазерного і дугового зварювання тонкостінних елементів керма і сопла керованих ракет, а також підводного зварювання корпусів військових кораблів в екстремальних умовах (Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона).

Окремо перший віце-президент НАН України відзначив роботи Академії в інтересах військової медицини, спрямовані на створення портативних програмно-апаратних комплексів для визначення в польових умовах глибини шокowego стану, нових біоматеріалів для відновлення кісткової тканини, новітніх перев'язувальних матеріалів та комбінованих засобів для припинення великих кровотеч, технології низькотемпературного зберігання клітин донорської крові тощо.

Академік В.П. Горбулін звернуває увагу на дуже позитивний, з його погляду, момент: в експозиціях багатьох підприємств ОПК (ДП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. О.О. Морозова», КП спеціального приладобудування «Арсенал», ДП «Конструкторське бюро «Південне» ім. М.К. Янгеля», ДП «Ізюмський приладобудівний завод», ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова», ДП «Київський бронетанковий завод», ПАТ «Завод

«Маяк» та ін.) представлено експонати малогабаритних натурних серійних зразків, у яких було вже втілено розробки і застосовано технології установ НАН України, що свідчить про правильність напрямку, в якому працюють вчені Академії. Проте він висловив незадоволення темпами впровадження результатів наукових оборонних досліджень та ступенем залучення науково-технічного потенціалу НАН України до виконання Державного оборонного замовлення. На думку першого віце-президента НАН України, вирішення наявних у цій сфері проблем потребує термінового втручання вищих органів державної влади з наступним прийняттям відповідних рішень.

У другий день роботи виставки відбувся круглий стіл «Оборонні дослідження НАН України та питання впровадження результатів. Перспективи» за участю представників Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, Державного космічного агентства України, Державного

концерну «Укроборонпром», громадської спілки «Ліга оборонних підприємств України» та фахівців НАН України, на якому було обговорено актуальні питання, озвучені академіком В.П. Горбуліним. Учасники заходу дійшли згоди, що досягти істотних результатів зі зміцнення обороноздатності держави і підвищення технологічного рівня підприємств ОПК можна лише за умови проведення відповідних цілеспрямованих наукових досліджень. Втім, це не може бути завданням однієї лише Академії, для цього потрібні виважені кроки з боку центральних органів виконавчої влади, спрямовані на активізацію використання наукового потенціалу НАН України в оборонній сфері. Як наголосив Секретар РНБО України Олександр Турчинов, «без мобілізації наукового потенціалу нації, без перетворення інтелекту країни на потужну зброю ми не зможемо перемогти в цій війні. Це найважливіша наша проблема і пріоритетне завдання».

Олена Мележик